XXVI. évfolyam. 172. szám. Szerda 1894. szeptember 5.

Előfizetési árak:
helyben, vagy postán küldve:
Egész évre . . 10 frt — kr.
Félévre . . . 5 » — »
Negyedévre . . 2 » 50 »
Egy hóra . . 1 » — »
Egyes szám 4 kr.

A lap szellemi részét illető minden közlemény a szerkesztőségbe (Főtér 1828. sz.) bérmentve küldendő.

Előfizethetni helyben: Telegdi K. Lajos könyvkereskedésében és a kiadóhivatalban. (Főtér 1828. sz. alatt.)

DEBRECZEN

A DEBRECZENI ÉS VIDÉKI FÜGGETLENSÉGI PÁRT KÖZLÖNYE.

MEGJELEN NAPONKINT PÉNTEK ÉS VASARNAP KIVÉTELÉVEL.

Hirdetési díj:
Négy hasábos petit sorért 5 kr. Nagyobb terjedelmű s többszöri hirdetések alkuszerint jutányos áron vétetnek fel. Bélyegdij minden külön beigtatásért 30 kr.

Hirdetést vagy reclámot magában foglaló ujdonság sora 50 kr.

Nyilttéri közlemények minden petit sora 50 krajczár.

Hirdetések fölvétetnek a szerkesztőségben és kiadóhivatalban. Főtér 1828. sz. alatt.)

Kéziratok nem adatnak vissza.

Az életpálya választása.

Iskolai év elején nem zárkózhatunk el az elől, hogy a jövő nemzedék pályaválasztásáról egyet-mást ne mondjuk el.

Sokkal fontosabb ez, mint első pillanatban látszik.

Azokra nézve, kiknek a létfentartási küzdelemben a szellemi munka egyedüli talpkövük és tőkéjük, a legnehezebb kérdés életükben az, hogy melyik pályán érvényesitsék egyéniségüket, melyiktől kérjenek kenyerel, társadalmi állást és — egy kis boldog révpartot az általa alakitandó családban.

Az életpálya megválasztásával irányitjuk sorsunkat, jövő életünket, jaj annak, ki nem számol minden körülménynyel ezen elhatározásában s későn kénytelen belátni, hogy élete egy nagy tévedés volt. Pedig hányan vannak ilyenek!

A modern élvezethajhászó életben hozzá szoktunk sok könnyelműséghez, felületességhez, innen van, hogy életpályánkat is gyakran egy hirtelen megvilanó gondolat csábos kisértése irányitja.

A közép s ehhez hasonló iskolák porát lerázott érettek, ugy a szakpályára előkészitő osztályokban végzettek, boldog életkedvükben alig fontolják meg azt a nagy utat, amelyre ingadozó lábaikat ifjan ráteszik s amelyről, mint fáradt öregek, legtöbbször sebezve leemelni fogják.

Az ifju gondtalansága s könnyen hevülő kedélye ezen életkérdésben is csalóka szemüvegen nézi az életet. A tövisek mellett előbb látja meg a virágot, a fekete felhőkön előbb a szivárványt s rózsás lelkületével az élet regényes ösvényeit, mint a lét — küzdelem nehézségeit — és gyarló önerejét. Legtöbbször külsőségek, hiuságok csábító képe után fut, sokszor a családi hagyományok jelöltje, elitéltje s áldozata környezete téves, fenhéjázó ráhatásának és meggondolatlanul, mint idegen téved az ismeretlen életpálya utjára.

Az életben igen sok ilyen tévedéssel találkozunk, annyi elhibázott sorssal, az életpálya helytelen megválasztása miatt. Ezek nyomában az elégedetlenség, zugolódás sötét kisértetei járnak.

A mai viszonyok szerint az ifjat a könnyelmü pályaválasztásban a vádak terhe egészben nem érheti, mert nem birhat kellő élettapasztalattal, megfigyelő képességgel s igy nem birálhatja el egyik, vagy másik pálya előnyeit, hátrányait. A középiskola tanit és nevel, de az életpályákra nem irányithatja az ifju gondolkozását külön-külön s igy kinek-kinek lelkében magából, vagy a környezet hatásából, melyben él, vagy a sajátos társadalmi viszonyokból önkéntelenül születik meg vágya az életpályára, melyet a közép-iskola csak akkor tud meg, mikor bevégezve tanulmányait, hivatalosan jelenti be az ifju, hogy melyik életpályára lép. Ezért van az, hogy sokszor a pályaválasztásnál az előtte álló protekcziós példák után indulva, rábizza magát »szerencse csillagára«, mert hisz kenyér végre is csak akad, lehet, hogy »szerencse csillaga« majd hamarosan kalácshoz is juttatja.

A szülőnek, különösen az apának törvényes és természeti joga, de kötelessége is gyermeke életpályájáról gondoskodni, azonban az elhatározás és döntés nem feltétlenül az övé.

Épen ezért ez a gondoskodás az életben rendszerint két szélsőségbe vezet: az apa vagy határozott akarata által előszabott pályára vezeti gyermekét, vagy a balsiker sejtelmeitől rémitve, nem mer belenyulni gyermeke jövőjébe és egyedül ő reá bizza a pályaválasztást.

Mindegyik szélsőség rossz lehet, de mégis mind a kettőből szükséges valami, és ez: az apa higgadt meggondolása s felvilágositásai az élettapasztalatok utján és az ifju erejének, hajlamainak és kedvének mérlegelése.

Az életpálya megválasztásában nagyon lényeges kellék a választandó életpálya előnyeinek és hátrányainak legalább általános ismerete. Aminek megszerzése nem is olyan nehéz, mert hiszen ma már az életpályák »nyilt titkok«, minden körbe belé pillanthatunk s láthatunk — ha tisztán látni akarunk, hogy vannak minden pályán elhivatottak és napszámosok.

Nem elég csupán az életpályát »husos fazék«-nak tekinteni, melyből a kötelességszerü munkáért — legalább is jól lakunk majd. A munkára ne csak a kötelesség és a kenyér szólitson, de a hivatás is, mely a szellem munkásának törekvései egén a nap, melyből lelke fenyt, meleget nyer és melytől ereje folyton tápláltatik, hogy az életben a nem eléggé méltányolt munkásságának keserüségét, sokszor még az anyagi szükséget is elviselhesse.

Le kell számolni továbbá az életpályák előtanulmányaiba befektetendő tőkével, a hosszu idővel, mig a gyakorlati életbe kiléphetünk, továbbá le kell számolni a csekély javadalmazásokkal, az életpályák keresletével és kinálatával — na meg azzal is, hogy igaz ugyan az a mondás: »többet észszel, mint erővel«, de sokkal igazabb ennek a modern alakja: »mindent elérsz protekczióval.«

Sok szülő minden áron jogászt csinál fiából, pedig ezen a pályán már nagyon nagy a tömöttség, ugy, hogy a megélhetés, a várakozás tőkét tételez fel.

Az orvosi pálya szép, nemes hivatás, de ez az alapos tanulmányok és gyakorlati tapasztalatokon felül számtalan egyéni tulajdont is feltételez s talán a »szerencse csillag«-nak felette való ragyogását, hogy biztos (na meg gazdag) életet biztositson.

Nem akarjuk sorban méltatás alá venni az egyes élepályákat, csak még két elhanyagolt életpályára kivánunk rámutatni.

Ilyen első sorban a technikai pálya, melyen az alkotó tehetség nem csak hazát, de világot hódithat meg s müve örök hirdetője lehet nevének, melyet a papirfoliánsokban nem emészt a por és az egér.

A technikai alkotások mellett méltó figyelmünk tárgya a müipar, melynek nagy része, sajnos, idegen kezek müve nálunk, mert ez a foglalkozás közép osztályu társadalmunknak nincs inyére, derogál, pedig hazánknak általános müveltséggel, müizléssel biró iparos osztályra legnagyobb szüksége van. Ez a foglalkozás elvezet a müvészet szentélyébe, hol az eszmék testesittetnek s az alkotások gyönyönyörködtetnek s hol a jövő erkölcsileg és anyagilag is biztositja a műnek és munkásának a sikert.

Minden életpálya szép lehet, ha utasa egész erkölcsi erejével küzd czélja felé s munkásságával nem csak önmagát emeli, de azon foglalkozást is, melyet munkaköréül kijelölt. Kire a »szerencse csillag« szokott mosolyogni, az se feledje, hogy a valódi érdem, miként a bérczi rózsa ára — küzdelem.

Aki életpályáján eltéved, csak az önvád terhelheti, hogy nem iparkodott megismerni az utat, amelyre lépett s ulvesztőjében könnyen juthat ahhoz az árokhoz, melybe a társadalom szerencsétlen tévelygői belé hullanak s foglalkozásuk e szomoruan hangzó szóban van kifejezve: proletár.

Dr. G. L.

Iparkamarák a közös vámterület ellen Mind nagyobb lesz ama kereskedelmi és iparkamarák száma, melyek meggyőződvén a mai viszonyok tarthatatlanságáról, a közös vámterület ellen nyilatkoznak. Most két ilyen nyilatkozatot van alkalmunk bemutatni. — A nagyváradi kereskedelmi és iparkamara a kereskedelmi miniszter elé terjesztett idei jelentésében igy nyilatkozik:

Ismétlések elkerülése czéljából nem szándékunk nagyméltóságod előtt mindazokat az okokat ujból felsorolni, a melyeket az 1892-ik év viszonyairól nagyméltóságod elé terjesztett jelentésünkben részletesebben előadtuk; hanem azokra egyszerüen rámutalva, ujra nagyméltóságod elé terjesztjük iparüzőinknek általunk is helyeselt ama kérelmét, hogy méltóztassék oda hatni, mikép a jelenleg Ausztriával érvényben lévő kereskedelmi szerződés kellő időben felmondassék és jövőre ugy Ausztriával, mint más külföldi államokkal csakis olyan keresk. szerződés köttessék, a mely közgazdasági függetlenségünknek, különösen pedig a hazai ipar hathatós védelmének mindenben megfelel.

A győri keresk. és iparkamara idei jelentésének erre vonatkozó passzusa igy hangzik:

A kereskedelmi és ipari életünk egymás mellé helyezett képe megerősitheti azok meggyőződését, a kik az önálló vámterület hi-

A „DEBRECZEN" TARCZÁJA.

A KÁRPÁTOK KÖZT.

I.

Örök-zugó fenyvek beszélgetnek hozzám,
Kérdezik tőlem, hogy mért oly bus az orczám;
Örök-zugó fenyvek, azért oly bus orczám,
Hogy nem az ákáczok beszélgetnek hozzám,

II

Hiszen fü-fa itt is csak hajt,
Hiszen itt is csak hallok dalt,
Hiszen itthon volnék itt is,
Hiszen magyar ez a föld is.

Jó emberek, tán még jobbak,
Erre felé is csak vannak;
Áldott föld ez, sohse hitem —
Mégis meghalok én itten!

III

Árvácskák, árvácskák,
Ti világ árvái,
Jól esik énnékem,
Titeket most látni.

Ha én titeket most
Ha most nem látnálak,
Nem látnék e földön,
Magamnál árvábbat.

Ágotai Miklós.

Nyári élet Budapesten.

— Levél a szerkesztőhöz. —

Tisztelt Szerkesztő ur!

Hogy élek s nem haltam meg, tanubizonysága annak: Önhöz intézett jelen levelem.

Szerkesztő ur! Nyaralt-e már Ön valaha?

Kedves Szerkesztő ur! Volt-e már Ön budapesti nyaraló helyen?*)

Édes, kedves Szerkesztő ur! Volt-e már Ön Rákos-Palotán?

Nem — ugy-e?

Én voltam! S engedje meg nekem, hogy keblén zokoghassam ki e feletti bumat.

Rekkenő hőség volt s van. Az asphalton járók-kelők arczáról csak egy gondolatot lehet leolvasni, s ez: »Egy országot — egy kis zöldért!«

Mikor lejöttem lakásomból — a mi már magában véve hatalmas séta, mivel a negyedik emeleten lakom — megállottam s egy fájó sohaj szakadt fel keblemből.

— De boldog ember lehet az — igy töprengtem magamban, kinek ott a messzeségben kéklő hegyek aljában, hűs lombok között, csergedező patak mellett kis fészke van, hol a perzselő napsugarak elől magát meghuzhatja, s a honnan szánó mosolylyal nézheti a vasárnap délutáni kirándulókat, kik izzadt üstökkel csörtetnek fel a hegynek, hogy egész héten elcsigázott testöket egy kissé felüditsék. Istenem! de boldog ember is lehet az.

Igy tünődve magamban, neki indultam az előttem végtelenségbe elterülő trotoirnak. A lóvonatokon a »Megtelt« jelzőtábla levolt bocsájtva, tul voltak tömve, de azért mindegyik rajtaülő arczán önelégült mosoly ragyogott, hiszen kérem — zöldbe mentek! Szinte láttam, hogy sajnálkoznak rajtam. Mig igy kisértem szemmel a lóvonatok futását, azon vevém észra magam, hogy a »nyugoti pályaudvar« hatalmas árkádjai között vagyok. Uram bocsá'! Mennyi tengernép! S ez mind zöldet keres . . . Megállitok egy ott futkározó hordárt:

»Hé, hop hordár! Van-e sok dolga?« Nincs »nagyságos urfi« — volt az alázatos válasz.

Hát akkor ne szaladjon olyan eszeveszettül, hanem mondja meg: hová megy a legközelebbi vonat?

Végig nézett rajtam s azután csak a szája szegletén eresztette ki a szót: »Rákos-Palotára!«

— Hm! — Nem jó volna neked oda kirándulni, öreg szenvedő — szólok önmagamhoz, mire én magam, magamnak ily választ adtam: de nem lesz rossz!

Nyomban megváltom a bilétát, a melyért tizenöt kemény krajczárokat követelt tőlem a pénztáros kisasszony, ki ama megjegyzésemre, hogy biz' ez sok, imigyen csicsergett:

— Én adnék három annyit is — csak mehetnék! Ezt annyi lemondással mondta, — hogy szinte megesett rajta a szivem. Istenem! Tehát én boldog ember vagyok, hiszen zöldbe mehetek, s mily boldogtalanok lehetnek azok, kiktől még ezen parányi élvezet is megvan vonva. Siettem tehát ki a perronra.

Midőn már féllábom fenn volt a kocsi lépcsőjén, egy hatalmas stentori hang riad reám s nyomban még hatalmasabb kéz ragadja meg nyári liberiám szárnyát. Hátra tekintek s nagy meglepetésemre — de még nagyobb örömre — az én kedves Győző barátom áll előttem. Lawon-tennys ruha fedte testét, félre csapott, nyári fehér kalap, hatalmas kameruni bot, elegáns sárga czipő, piros ing, a szeme alatt az elmaradhatatlan monokli, szóval egy valódi fővárosi ficsur.

— Hová-hová — kedves czimbora?

— Rákos-Palotára! — felelém némi kis büszkeséggel.

— Magni fic! — kiáltá Győző . .

Engedd meg, hogy önagyságaiknak bemutathassalak: Tinka kisasszony, a mamája, Szidike s a vőlegénye. Örvendek — rendkivül örvendek!

Tehát már van társaság!

Mikor beékeltük magunkat egy tultömött kocsiba, a mama — rendkivüli bántó orrhangon, s ha nem csalatkozom Rombach-utczai dialektussal — elragadtatva kiáltott fel;

— Remek, kitünő hely ez, milyen tágas, milyen pompás!

— Igen, valóban az — siettem én erősiteni a mama állitását, miközben zsebkendőmmel törölgettem a homlokomról patakként ömlő izzadtságot. Sőt a mama tovább ment exaltációjában, amennyiben a kocsiban uralkodó levegőt hüsnek declarálta s következtetéseket vont le a rákos-palotai levegőre.

Szerencsére az az ötlete támadt a vonatvezetőnek, hogy megadta a jelt az indulásra, mire a vonat fülsiketö zakatolás s a lemaradottak „abczug" s fütty hangjai mellett elindult. Győző barátom három józsefvárosi „spicz-burgernak" egyszerre felülötte az orrát hatalmas kamerumi botjával, miből egy kis ribillió támadt annyi szerencsétlenséggel, hogy Tinka kisasszony karjaim közé ájult s testsulyából meggyőződhettem, hogy sokkal nehezebb — mint Succi . . .

Azonban a vonat csak haladt a maga rendes utján s már az állatkerti majmokat is elhagytuk, midőn Győző barátom észreveszi, hogy egy ismeretlen kéz motoszkál a kabátjában. Hé zsebtolvaj! Rendőr! — sikoltá Tinka, mire Győző igyekezett a megrémült hölgyet megnyugtatni, hogy nincs nála tárcza. Több szerencsétlenség azután nem fordult elő; s mi szerencsésen megérkeztünk.

Idáig hát eljutottunk!

Már a kiszállásnál megoszlott a társaság véleménye. Szidike s a vőlegénye azt akar-

* Nem voltunk. De nyaraltunk Debreczenben gyakorta s elég az! Szerk.

vei s az Ausztriával való vámközösség felbontásától több előnyt remélnek, mint a mily hátrányoktól félnek ellenzői. — A kereskedelmi szerződéseknek Magyarországra háruló hasznát is lényegesen csökkenti az a körülmény, hogy Ausztriával vámközösségben élünk s ez országba való kivitelünk értéke nem rekompenzálja az ugyanonnan származó behozatal értékét. Főleg pedig az a bajunk, hogy míg Ausztria a mi nyers terményeinkből csak annyit vesz igénybe, a mennyit termés viszonyai szükségszerüen megkövetelnek s az árak tekintetében a világtermés irányadása alatt állanak, addig Magyarország biztos fogyasztója a fejlettebb osztrák ipar czikkeinek, a melyek itt találják legfőbb piaczaikat.

BELFÖLD.

Justh Gyula beszámolója. Justh Gyula, a függ. és 48-as párt elnöke, szombaton, e hónap 8-án mondja el beszámoló beszédét Szolnokon, a hova a párt több tagja elkiséri. A képviselő fogadására nagyban készülnek Szolnokon. A beszámoló után lakoma lesz. Justh Gyula vasárnap a Jászságba utazik.

Államrendőrség a vidéken. A községek rendezésével a vidéki városi rendőrség szervezésének kérdésével is foglalkoznak és ebben az irányban illetékes tényezők véleménye oda irányul, hogy minden 20.000 lakossal biró városban államrendőrség szerveztessék.

Politikai fordulat a szerb radikálisoknál. Régi dolog, hogy Magyarország nemzetiségei mindig a bécsi udvari politikától, a sokat emlegetett kamarillától várták lehetetlen aspirácziójuk megvalósitására a segitő kezet. A nemzetiségek között a szerbek, különösen a 48-iki Lieber Ban szereplése óta, bizonyos áhitatossággal tekintettek a szabaditó kamarilla felé. A legutóbbi időkig ez a Bécscsel szeretkező politika volt szerb testvéreinknél napirenden. De most — egész váratlanul — vége szakadt a nagy szivbeli ölelkezésnek. A szerb radikálisok lapja, a Miletics Szvetozár öröke, a Zasztava legutóbbi számában a legélesebb szavakban nyilatkozik a kamarilláról, a melyet a szerbek legmegatalkodottabb ellenségének mond. Ez ellenség a gyülölet tüzét szitja a nemzetiségek közt és az egészségtelen politikát terjeszti s egyébre se törekszik, mint a szerbek zsarnoki elnyomására.

1200 munkás sztrájkja. Az asztalosok sztrájkja mellé tegnap a fővárosban kezdetét vette a magyar fegyvergyár munkásainak sztrájkja is.

Tegnap reggel 1200 munkás nevében Melczer főmunkás beállitott egy küldöttség élén a gyár igazgatósági irodájába és ott a munkások által régebben előterjesztett követelések és feltételek azonnali el nem fogadása esetére bejelentette a munkának beszüntetését

Az igazgató éppen tegnapelőtt utazott el, az ott levő tisztviselők nem adhattak semminemü felvilágositást, mire Melczer kijelentette, hogy a magyar fegyvergyár összes munkásai megkezdik a sztrajkot.

Néhány perczczel később valamennyien a legnagyobb nyugalomban elhagyták a gyárat. Legnagyobb részük Erzsébetfalvára ment, hol főhadiszállásukat tartják.

A gyár ügyésze, Dr. Kelemen Gyula, a tegnapi nap folyamán megkezdte a tárgyalásokat a sztrajk vezetőivel, de azok csupán a feltételek teljes elfogadása esetén kivánnak tárgyalásokba bocsátkozni.

A sztrájkolók főleg munkabér felemelést kivánnak, ehez pedig az igazgatóság nem akar járulni, mert nincs elég munkája és a hadügyminiszterium folyton nehézségeket gördit a gyár ellen.

KÜLFÖLD.

Kongresszus a pápa érdekében. Róma, aug. 3. A szentszéki Szent-Péter-ügyvédek egyesülete elhatározta, hogy legközelebb általános kongresszust hivnak egybe Párisba, melyen a szentszéket érdeklő kérdéseket fogják megvitatni. A grenoblei érsek, mint az egyesület tiszteletbeli elnöke, lesz a kongresszus e nöke.

Az uj szerb alkotmány. Belgrád, szept. 3. A félhivatalos Saconitost irja, hogy a nagy szkupstina elé uj szabadelvü alkotmány kerül tárgyalásra. Az uj alkotmány behozatalát eddig akadályozták a pártok versengései, de most, hogy a pártszenvedélyek lecsilapodtak, semmi sem lesz ujjaban annak, hogy Szerbia uj alkotmányt kapjon.

Az ifju és ó-csehek egyesülése. Prága, szept. 3. Rieger volt képviselő, az ó-csehek vezére, a párt nagygyülésén hosszabb beszédben fejtegette az ifju és ó-csehek egyesülésének a szükségét és azt a reményét fejezte ki, hogy sikerülni fog kiegyenliteni azokat az ellentéteket, a melyek miatt eddig a két párt között az egyesülés nem jöhetett létre.

Határidő-naptár.

Találkozó szerdán és szombaton d. u. a Gönczy egyesület Otthonában.

Szept. 9. Mükedvelői előadás a Margit-fürdőben.

Szept. 10. Tanév megnyitása a főiskolában.

Ujdonságok.

* **Saison.** Napról-napra élénkül a város. A sétaterek népesülnek, fürdőző szép asszonyaink, leányaink egyenként szállingóznak haza. Az ósdi kollégium falai között is kezdetét veszi az élet. Apró diákok sokasága lármázik folyosóin, folyamatban vannak a beiratások. A könyvvásár is érdekes képet nyujt, az ócska iskola könyvek előkerültek a polczokról, ládafiákból. — Nagy a forgalmuk, az élelmes deák gyerek becseréli s magánakvalót vásárol érte. — Nem mindennapi látvány az, mikor élemedett családapák kerülnek a nagyobbacska deákok közé s a nagy ember alkudozásba kezd a kis emberrel s nem ritkán a kis deák be is csapja az őszülni kezdő családapát, ki könyvet vásárol a fiának. A napsugár sem hevit annyira, a fán is napról-napra több a sárga levél. — A szinház belső termeit is készitik elő a jövő hóban megkezdődő előadásokra; javitgatják a javitni valókat. A szabó-mühelyekben, divattermekben is megkezdődött a munka, sok kéz munkálkodik a diszes, divatos őszi kelméken. Este hüvösödik az idő, a mi nagy mozgalmat indit a zálogházakban is. Ki-ki váltja ki rendre a nyári idényre »becsapott« őszi felöltőt. Az ujságirónak is több dolga akad napról-napra s nem is siet ehez hasonló ujdonságban eltemetni a »holt saisont«, s készséggel konstatálja, hogy közeledik az ősz, a melancholikus költészetü ősz, virág hervadással, levél-hullással . . . .

* **Jószágtartó gazda közönség figyelmébe**. A tek. városi tanács 1945/894. sz. végzése folytán a járlatok kiadásának idejét akként szabályozta, hogy a vásárfelügyelőség járlatokat ünnepnapokon egyáltalában nem, vasárnapokon d. e. 10 óráig — kivéve országos vásárok idején — hétköznapokon pedig d. e. 9 órától 12-ig, d. u. 3–5-ig köteles kiszolgáltatni.

* **Névváltoztatások**. Kis koru Sztratilik Ferencz debreczeni illetőségü bródi lakos Székelyre, Piribauer Alajos debreczeni tanár ugy maga, mint kiskoru Dezső, Béla, Ilona, Dániel és József gyermekeinek vezetéknevét Nádasdira változtatta át, belügyminiszteri engedélylyel.

* **Érdekes történetek**. Nem »saját kiküldött tudósitónk« hozza a hirt, de azért szent és való, hogy a mult éjszakák egyikén Debreczen környékén lecsapott a villám s beleütött a messze földön ismeretes »Basa-halmá«-ba. Több méterre felturta a földet, a mint végig szaladt rajta, azután leszaladt a földbe, mély lyukat ásva magának. Az arra járók nagyon érdekesnek irják le az »Istennyila« müvét. A másik történet már szomoru, érzékeny történet. Fő hőse egy tehén, az erdőmester tehene, mely állat golyó által mult ki. Ott legelészett az erdőn, a katonai lövelde melletti térségen, mig nem egyszer elbődülve, összerogyott. A segitségére menők el nem tudták gondolni, hogy mi lelhette a szegény állatot, mig nem kiderült, hogy egy ostoba, eltévedt golyónak lett áldozatává. A katonák épen lövészetet tartottak, e közben érte a tehenet a golyó, melyet sokkal jobban lehetett volna értékesiteni valamely muszkával szemben!

* **Gyászjelentés**. Töpler Sándorné, mint neje, Moson Mariska, Themleiner Gyuláné, Sándor és neje, György, Lujza, Ottó, Stefánia, Emma mint gyermekei; Töpler Károly, Emma Luiza, Irma mint testvérei, továbbá számos unoka, rokon és barát szomorodott szivvel jelentik feledhetetlen férje, atyjuk, nagyatyjuk és barátjuk Töpler Sándornak, hosszas szenvedés után életének 58-dik évében, szeptember 4-ikén, este 9 órakor történt elhunytát. Hült tetemei e hó 6-án délután 5 órakor fognak Nagyuj-utcza 1610. számu háztól az evangelikus vallás szertartásával a Kossuth-utczai temetőben örök nyugalomra tétetni. Debreczen, 1894. Szeptember hó 4. Áldás és béke poraira! A temetést Dankó M. temetkezési intézete rendezi.

A vasutak gyorsasága. Egy tekintélyes mérnöki szaklap, a vasutaknál elérhető gyorsaságról tárgyalva, a következőket mondja: A gőzerőnek minden praktikus oldalát felhasználva, a kazánok erőkifejtésének már majdnem a legvégső határára jutottak, mert most már egy mozdony két egymástól elkülönitett tüzrostélya nélkül az erő kifejtésére több tüzelőanyagot nem vagyunk képesek felhasználni, mint a mennyit a jelenlegi legnagyobb gépeinknél felhasználunk, de a két tüzrostély a tapasztalat szerint két kazánt is igényel. Jelenlegi villámvonataink óránkint 150 kilométert haladnak. Ez oly gyorsaság, a melyet az eddigi óvintézkedések mellett meghaladni nem szabad, mert különben a vonatoknak 70 százaléka aligha érkezhetne katasztrófa nélkül rendeltetési helyére. E szerint nem a gyorsaság maximumára, hanem igenis egy átlagos gyorsaságra volna szükségünk. Hogy ezt elérjük, első sorban kell, hogy a mozdony nagyobb inditó erővel birjon és hogy a kazán nagyobb terjedelmü legyen hogy némely emelkedő pályán nagyobb erőt fejthessen ki. — A kivánt gyorsaságot különben soha sem fogjuk elérni a gyorsabb szerkezetü mozdonyokkal — Az egységes és átlagos gyorsaságot csak ugy lebetne elérni, ha az indóházak és nagy elhajlások számát leszállitanák, — ha az egyenetlen talajt mindenütt planálnák és ezzel egyidejüleg a menetrendet is teljesen meg kellenne változtatni. — Ezek azok a segédeszközök, a melyekhez ragaszkodnank kell a nagyobb gyorsaság kifejthetése czéljából mindaddig, a mig a mozgó erők átmeneti korszakában élünk, mert a gőzerőt a villamosság nemsokára egészen háttérbe fogja szoritani.

* **Rablók női ruhákban**. T.-Polgáron tegnapelőtt éjjel Bagi Kurucz Jánosné, T.-Polgár egyik leggazdagabb asszonyához rablók törtek be, kik az előszobában magukra veven Baginé ruháit, lepedőkbe csavarták a fejüket s ilyen kosztümben akarták a rablást elkövetni. Egyikök fegyvert szegezett az asszony mellének, de Baginé nem sokat tágitott, hanem bátran odanyult a fejkendőhöz, mely alól marczona bajusz és sürü bodros szakáll kandikált ki. A rablókat a bátor föllépés annyira megijesztette, hogy szoknyában, lepedőkkel, fegyverükkel ész nélkül eliramlottak. A szoknyába bujt rablókat a csendőrség nyomozza.

* **Hivatalos stilus.** Egy alföldi község egyik lakosa felakasztotta magát. Az emberek elszaladtak a halottkémért, ki a helyszinén megjelenve, nagy autoritással kémezi végig a halottat. Aztán elővett egy hivatalos blankettát s kitöltötte. A »halál oka« rovatban a tudományokban jártas férfiu ezt jegyezte be:

»Meghalt kötél által okozott egészségtelen önbántalomban.«

* **Halálozások**. Az elmult héten aug. 26-tól szeptember 1-ig városunk kül- és belterületén a következő halálozások történtek: Biró Goldstein Irén 4 é. iz. roncsoló toroklob, Skvir Lajos Géza 2 é. ref. roncsoló toroklob, Gombos Mihály 76 é. 4 h. ref. velesz. gyeng., Óvodi Sándor 1½ é. ref. ref. agyszelhüdés, Spira Anna 4 h. izr. görcsök, Boros bélhurut, Spira Anna 4 h. izr. görcsök, Boros Ferencz 10 hét. ref. bélhurut, Szücs István 16 é. ref. hasihagymáz, Egri Sára l. Erzsi 2 fél é. ref. bélhurut, özv. Weisz Lipótné 54 é. izr. hasihagymáz, Volszky ? ref. veleszületett gyeng., Budai Istvánné 23. é. ref. gyermekágyi láz; Budai ? 5 nap. ref. köldöklob, Szentgyörgyi Elek 82 é. ref. aggkór, Varga Katalin f. Lajos 1 é. ref. bélhurut, Orvos Róza l. Juli 7 h. r. k. bélhurut, Pete József 4. h. r. k. görcsök, Padula Paula l. Margit 3 hetes r. k. görcsök, Schrammel Frigyes 31 é. r. k. tüdővész, Mészáros Mihály 8 napos ref. görcsök, Seres István 23 é. ref. tüdővész, Zsiga András 1 h. ref. görcsök, Szőke Róza 3 h. r. k. görcsök, Gere Miklós 10 h. ref. bélhurut, Gombos István 3. h. ref. bélhurut, Püspöki Margit 6 h. ref. tüdőlob, Böszörményi Erzsébet 7 h. ref. bélhurut, Czia Julianna 2 é. ref. agylob, Kállai Ferenczné 39 é. ref. álképlet, Rákóti Mari 22 é. unitárius, hagymáz, Erdős Julianna 2 é. ref. tüdőlob, Parti Julianna 3 é. ref. roncsoló toroklob, Rácz István 4 é. ref. tüdőlob; Mauréry Emil 1 h. r. k. bélhurut

* **A beiratás a nőipariskolába**, Péterfia-utcza 932 sz. a. megkezdődött; felkérem azokat, kik ezen iskolában tanulni akarnak, hogy mielőbb jelentkezzenek, minthogy szept. 15-ike után ez évre csak külön esetben veszünk fel rendes növendékeket. Székely Melinda.

A két emeletes városháza. A városháza két emeletesre épitésére vonatkozó beérkezett tervrajzokat (ez ideig 10 érkezett be), e hó 10-én fogják felbontani s birálat alá venni a városháza kis tanács termében, mely ülésen Simonffy polgármestert Vértessy István főjegyző fogja helyettesiteni. Jelen lesz ez ülésen a m. kir. mérnök egyesület 2

---

ták, hogy üljünk be a korcsmába sörözni, Tinka meg a mamája a mellett kardoskodtak, hogy menjünk az erdőbe sétálni, mert minden perczért kár, mit nem az erdőben, a hüs lombok alatt töltünk el.

Végre is a séta győzött! . . . Nyomorult akácz erdő, térdig érő poros utjával fogadott bennünket. Hej! — igy sohajték fel — ennél még a mi halápi erdőnk is külömb. De hát már benne vagyunk.

Az erdő ünnepélyes csendjét nem a madarak danája, hanem suszter legények tenor s bassus falshangjai törék meg. Egy társaság — melyet valami sürü gizgaz takart el szemeim elől — fülsértő hangon énekelt. Vegyes kórus akart lenni, mert női hangok is vegyültek az accordok közé, mik feltünő hamissággal bántották zenei érzékemet. De a rombach-utczai mama, egészen exaltálva volt, s talán — ha egy tisztességes hang kifért volna torkán — segiteni is képes lett volna, de hangszálai tulhizottak voltak s igy csak hörögni tudott.

— Énekeljen valamit kérem — simult hozzám Tinka kiasszony.

— Nem tudok — válaszoltam, mire Győző a »Cziterás«-ból rágyujtott valami romanczra, de ugy, hogy ha Konti nram ezt hallja, igy szól bizonyára: »Ejnye, de gyönyörü zene ez! Vajjon ki irta? Ha nem csalódom, hát — Straus! . . .

Szerkesztő ur! Bizonyára látta már, mikor odahaza — a mi városunkban — estefelé a csorda felveri az utcza porát! Hogy ne látta volna, hiszen van benne része elegendő. Hát kérem, abból a porból a rákos-palotai porra csak halvány fogalmat lehet alkotni. Sirni szerettem volna, hogy én ugy beugrottam — felültem. Torkom, tüdőm ugy elülte a por, hogy beszélni nem voltam képes; a mama, Tinka, Szidike s a vőlegénye pedig elvoltak ragadtatva az isteni levegőtől. — Most már én állottam elő az inditványnyal: »Menjünk a korcsmába!«

A Szidike vőlegénye nagyot ugrott — bizonyára szabó — s melegen pártolta inditványomat. Bevonultunk a korcsmai helyiségbe s egy jó félórai veszekedés, czivódás után véres verejtékkel tudtunk magunknak egy asztalt kiküzdeni.

— Lássa, ez engem rendkivül izgat, s nekem nagyon tetszik — sugá fülembe Tinka. »A három levágott beszélő fej« czimü regényben van ép ilyen jelenet.

Mikor már leültünk, persze a pinczér jó darabig felénk sem nézett . . . Ott kántáltunk tovább egy óránál, mig végre megsajnált maga a bérlő s odajött. Kértünk valami harapnivalót. Rendkivül sajnálta, de már minden elfogyott, hanem még egy kis maradék sörrel szolgálhat. Egy pék gyerek settenkedett ott a közelben, a mama oda intette s vagy tiz darab sóskiflit »graciosa« ernyőjébe csusztatott s elpusztithatatlan étvágygyal kezdte elnyelni. Megivott három korsó sört a maradékból. Tinka, Szidike s a vőlegénye ájuldoztak az éh- s szomjuságtól. Győző rekedtté orditotta magát, s én bambán néztem a körülöttem zugó, zajló, ficzánkoló tömkeleget. Valami rejtett sarokban állott a czigány banda is és az is rákezdte nótáit, mitől menten elment az étvágyam. Ha a mi Zsiga Józsink igy hegedülne, kikergetnék szegenyt a városból.

Fent a nyitott verandán virágos kedélyhangulatban levő társaság harsogtatta a »Sei nicht böse« divatos dallamát, mire egy-két fehér ruhás sensitiv kisasszonyka valzerezni kezdett.

— Tud Ön tánczolni? — sugá a fülembe Tinka, s már ekkor forgott velem, s én — ki halálból gyülölöm a tánczot, de főleg a német tánczot — ott forogtam, mint egy kerge birka, mint egy megbomlott »ringli-spiel.«

Szerkesztő ur! Ezt nem bocsátom meg magamnak soha sem!

A mama gyönyörködve szemlélte keringő leányát s én epedve vártam a pillanatot, a mikor Tinka megelégeli a forgást. De szenvedélyes tánczos lévén, egy jó negyed óráig forgatott, mig végre — mint egy hulló csillag — a mama terjedelmes ölébe buktam eszméletlenül, a hol is a mama egy fél korsó sört az arczomba öntött, mitől eszmélethez jöttem, de szép, fehér ingem csuron egy sör lett. E közben Győző elcsipte valami ismerősét, akitől elharácsolt egy jókora darab hust, s ugy majszolta azt két keze között . . .

Egérut után szimatoltam, hogy valamikép a kedves társaságtól elillanhassak. De Tinka észre vette szándékom, elvitt magával sétálni, a holdvilág mellett. Szerelmetes, sanda pillantásokat vetett reám, talán még a hold urfi is restelte magát, nemcsak én, mert befedte arczát egy felhő darab foszlányával . . .

— Óh! — ha igy látott volna engem az, ki talán mindennap reám gondol . . .?

Tinka merengett s erősen a karomba kapaszkodott. Tanulmányozta a csillagok milliárdjait s tudakozódott tőlem, hogy vajjon melyik lehet az ő csillaga?

Végre én is megszólaltam, mondván, hogy jó lesz talán visszatérni a társasághoz. Azok már kalapjaikat ernyőiket szedték, menni készültek. Rendkivül örvendtem, hogy végre már elindulunk. A külön vonat berobogott a pályaudvarra s egy szempillantás alatt ezren meg ezren rohantak a kocsiknak, hogy idejekorán jó helyet kaphassanak.

Engem ebben is üldözött a fatum, mert a mamával a népáradat elszakajtott a társaságtól s a terjedelmes asszony rendkivüli kiterjedése folytán nem kaptam helyet egy kocsiba. Itt kellemes félhomály derengett s zavartalanul kesereghettem a rákospalotai kirándulásom felett. A mama erősen szuszogott, mely jel nyilván arra mutatott, hogy a delnő elaludt. Jó negyedórai himbálódzás után végre Pestre érkeztünk.

A mamát feiköltöttem, s már a perronon várakozó öveinek karjai közé tettem, minekutána rendkivüli mély kézszoritások és szivélyes bucsu után a terézköruti népáradat közé vegyültem.

— Nos, kedves Szerkesztő ur, mit szól mindezekhez? Semmit!! de azért örvend, hogy magával ilyesmi meg nem történhetik. Elgyötörve érkeztem haza s feltettem magamban, hogy mindezt elpanaszlom Önnek egy siralmas levélben, de egyszersmind hit alatt fogadalmat tettem, hogy többé soha ki nem rándulok, nem bánom, ha elevenen sülök is meg itt Budapesten . . .

— Budakesz! — kiáltja a sváb kocsis s én kiszállok, mindkét lábamra biczegve a kocsiból, zsebre vágom az önhöz intezett levelecskét, s ott az utczán ácsorgó sváb lányok egyikének piros, pufók pofáján jót csipek . . . Ah! — ez jobban kezdődik, mint Rákos-Palotán . . .

Mille foi pardon! Elárultam magam. Hisz fogadalmat tettem, hogy soh' sem rándulok ki . . . de hát, kedves szerkesztő ur, ezek a barátságos sváb atyafiak, no meg azok az ideszorult ennivaló kis . . . husz éves hajadonok kicsalják az embert!!

Majd egyszer ezekről is bővebben fogok irni, addig is kiván önnek kedves szerkesztő ur minden jót, őszinte tisztelője:

Laczika.

építész főmérnöke is. (Csak aztán a legjobb pályaművet fogadják el, mert kevés bizalmunk van a szakértőkben! Szerk.)

* **Sajtópör**. Kutasi Imre nagy iparos, kő- és könyvnyomdász, szerkesztésért felelős lapkiadó-tulajdonos stb. stb. — mint már említettük — sajtóügyi panaszt tett Kósa Barna, lapunk f. szerkesztője ellen, állítólagos becsületsértés és rágalmazás czim alatt. Ez ügyben hétfőn, f. hó 3-án hallgatta ki Kósa Barnát Harsányi Gusztáv sajtóügyi vizsgáló bíró ur. A panaszlott Kósa Barna az általános kérdésekre előadta, hogy őt sem a gólya költötte, hanem Szatmárvármegyében, Olcsva-Apátiban született; jelenleg XXXIII. éves; ev. ref. vallású; mesterségére nézve lapszerkesztő; nős; se sajtó-vétségért, se más főben járó dologért büntetve nem volt; vagyona nincs. (Elherdálta azt előle Kulimázó, ki lapjából palotát épit; alaposan lefőzvén ez által minden debr. rongyos skriblert s bebizonyitván azt, hogy nem hirlapirói hivatottsággal, hanem pusztán szédelgéssel lehet vagyont szerezni.) Az inkriminált czikkért a felelősséget teljes mértékben elvállalta s azt mondta, hogy azért kellett e remek stilusu művet megirnia, mert Kutasi Imrével szemben másfele elégtételt nem tudott magának szereznie. S ezen elégtételt annál inkább meg kellett szereznie, mert Kutasi Imre abban a hires szerkesztői üzenetben egy olyan, köztiszteletben álló embert is megbántott, a kinek az egész polémiához, valamint az ezt megelőzött kedelyességekhez, semmi köze nem volt. Az őszinte vallomást jegyzőkönyvbe vették s közölni fogják azt a panaszossal azon czélból, hogyha jónak látja, adja be a vádlevelet. Ha a vádlevél esetleg beadatik is, még akkor sem remélhető, hogy okt. hó végénél előbb esküdtszéki tárgyalásra kerüljön a sor. Mi a magunk részéről nagyon sajnálnók, ha Kutasi Imre a vádlevél beadásának határidejét be nem tartana, mert a panasz-levéllel is csaknem hiba történt: a legutolsó perczben adta azt be. Kiváló jogászok azt mondják, hogy a panaszos igy is elkésett egy nappal; de mi formai kifogást nem teszünk, mert Kutasi Imrével szembe akarunk nézni az esküdtszéki tárgyaláson, másutt ugy sem lehet szembe nézni vele, noha ő minden potya-mulatságon jelen van s akadnak uri emberek, kik ő nem ismervén olyan jól, mint mi, körükben megtűrik.

* **A polgármester szabadságon**. Simonffy Imre polgármester a mai nappal megkezdte szabadságát. A ma reggeli gyorsvonattal Mehádiába utazott, hol valószinüleg 3 hetet fog tölteni. A szeptemberi rendes városi közgyülésen azonban már részt fog venni.

* **A magán tisztviselők orsz. nyugdijintézetének** debreczeni érdekeltsége f. hó 9-én, vasárnap a városháza nagytermében ülést tart. (Mindig ülésezünk és gyülesezünk. Egyebet se csinálunk Debreczenben! Szerk.)

* **A Csokonai-kör** választmánya f. hó 7-én, pénteken d. u. 5 órakor, a főiskola nyilvános termében ülést tart. Tárgyak: 1. jelentés az évkönyv elkészületéről. 2. jelentés a Telegdy-alapitványáról. 3. folyó ügyek.

* **Tizennyolcz büntett**. Ádler Ferencz 26 éves foglalkozás nélküli szélhámos állott ma a törvényszék előtt, tizenhárom lopás és őt rendbeli sikasztás vétsége miatt, melyet mind töredelmesen beismert. A törvényszék a vádlottat 3 évi börtönre és 5 évi hivatal vesztésre itélte. Ugy a vádlott, mint a kir ügyész belenyugodott az itéletbe.

* **Tüz Szováton**. Tegnap este 6 órakor Pongor István szováti gazdának több kazzal szalmája és csutakja meggyuladt a tüz ismeretlen okból keletkezett. Tüzoltóink kivonultak és hosszas munka után lokalizálták a tüvet.

* **Telegráf-oszlopok papirból**. A papir-ipar legujabb vivmányat képezik a papirból készült telegraf-oszlopok. Hogy ezeknek a kellő keménységet kölcsönözzék, a keveréket borakszszal, sóval és egyébb alkatrészekkel vegyitik és azután öntik belül üres papirhengerekké. A papir oszlopok állitólag számos előnynyel birnak a faoszlopokkal szemben, a mennyiben nemcsak jelentékenyen könnyebbek a fánál, hanem nagyobb ellentállási erővel is birnak az atmoszférikus befolyásokkal szemben.

* **Hány ember jut egy szinházra?** Egy franczia lap a szinházakról a következő kimutatást közli: Párisban egy szinházra 32,000 ember esik, Berlinben 81.000, Bordeuxban 84,000. Budapesten 85.000 Hamburgban 113.000, Bécsben 138,000 és Londonban, noha ugyancsak sok a szinház, mégis 145.000 ember esik egy szinházra. A lakossághoz mérten Olaszországban van a legtöbb szinháza. Cataniában 98.00 lakosra esik egy-egy szinház Firenzében 15.000 Bolognában 20.000. Velenczében 23.000, Milanóban 30.000. Turinban ugyanannyi és végre Rómában 31,000 lélekre jut egy szinház.

* **Elillant**. Tóth József tisztviselő piaczi bevásárlása után a bevásárolt holmikat oda adta egy ismeretlen asszonynak, hogy vigye Nap-utczai lakására de az asszony jobbnak látta a holmikkal elszelelni. A rendőrség nyomozza.

* **Szerecsétlenség az épitkezésnél**. Ma délben 12 órakor a tanitói árvaház épitkezési telepén a Gerster és Rössler épitési czég alkalmazottja Somossy József fiatal pallér, hibás lépés folytán, a födelzet fölső gerendái közül az első emeleti menyezetre zuhant. Az átelleni közkórház orvosai azonnal megjelentek és a szerencsélenül járt fiatal embernél agyrázkódást constatáltak. További orvosi kezelés végett lakására szállitották.

* **Összezuzta a malom**. 1893. február hó 16-án Vámos-Pércsen Forgács József gazda ember 3 éves Imre nevü fia, kiment az utczára s egész véletlenül a közelben levő Tömöri Istvánné száraz-malmához közeledett, melynek nem volt keritése. A keringő mozgásban volt és a gyerek valahogy a kerekhez közeledett, mely elkapta és az orsóhoz nyomta, ugy hogy a gyermek egy idomtalan hustömeggé vált. A debr. törvényszék Tömöri Istvánnét gondatlanság és mulasztás vétsége miatt vád alá helyezte; ma volt ez ügyben a végtárgyalás, melyen Tömöri Istvánnét 200 frt pénzbüntetésre itélték. Ugy a kir. ügyész, mint a vádlott belenyugodott az itéletbe.

* **Debreczen város költségelőirányzata**. A főszámvevő elkészitette már a jövő 1895-ik évi költségelőirányzatot. E szerint a kiadások rovata szerint rendes kiadás 969984 fog 9 kr. rendkivüli kiadás 41327 frt 85 kr Bevétel rendes bevétel 976872 frt 40 kr rendkivüli 1000 frt.

* **Országos vásár Margittán.** (Bihar-megye.) Szeptember 12-én és 13-án baromvásár, — 14-én kirakóvásár. Szoták József, vásárvám-bérlő.

* **A pöstyéni fürdőben**, mint lapunknak irják, eddigelé 3379 fürdő-vendég fordult meg, mely nagy létszámnak igen tekintélyes százaléka Debreczen vidékéről került ki s a csoda-hatásu fürdőből visszatérők nem tudják eléggé áldani Pöstyént, mely Bercsényinek, a hires kurucz vezérnek is kedvencz üdülő helye volt.

* **Mezei János**, a »Korona«-vendéglő ben müködő orfeum igazgatója, pénteken, f. hó 7-én tartja igazgatói jutalom-játékát, — ezzel együtt igazgatói müködésének 30 éves jubileumát. Ez alkalommal nagyobb szabásu előadást rendez, melyre a bemeneti dij 50 kr. Minden belépti jegy mellé — külön dij nélkül — 1 drb tombola-jegy adatik s 6 üveg pezsgőt sorsolnak ki a közönség közt. Mezei megérdemli a pártolást, hiszen ő volt a magyar orfeumok uttörője; arról persze nem tehet, hogy ő is kénytelen német énekeseket alkalmazni, mert hát a közönség, még a debreczeni közönség is, jobban szereti az orfeum deszkáin a német nótát a magyarnál. Sajátságos tünet ez, de megérthető; a magyar nyelv ugyanis, mely komolyságát mind a mai napig megőrizte, — hála istennek! nem oly alkalmas a sikamlósságok visszaadására, mint a német; a magyar nyelvü orfeumok ezért vonzanak kisebb közönséget, mig ha a cultur-volk nyelvén zendül föl az orfeumi dal: annak van közönsége. Vári Kálmán is bánatosan énekli:

— »A czigány is egyre-másra
Tanulja az operát;
Éhen halna, hogyha húzná:
Isten áldd meg a magyart!«

Nincs bennünk chauvinizmus! Német ruhában járunk, német italt iszunk, német nótát kedvellünk!

* **Elveszett**. E hó 1-én, szombaton este, az iparos-ifjak dalestélyén elveszett egy szarvas aga csos bot. A ki megtalálta, esetleg tévedésből elvitte. — sziveskedjék az iparos-ifjak hatvan-utczai helyiségében a szolgának átadni.

Hogy lehet sokáig élni?

Javali, a hirneves turini fiziológos minden száz éves olasznak egy kérdőivet küldött meg. A kérdő ivek közül ötvenkettőt teljesen kitöltve küldtek vissza. Az ezekből meritett tapasztalatoknak eredményét a tudós fiziológus a következőben ismerteti:

Mindenki tudja, hogy a középkorban a bölcsek kövének olyan erőt tulajdonitottak, melynélfogva az az életet megnyujtja. És nagyon sok tudós volt, a ki mindenáron arra törekedett, hogy ezt a követ felfedezze, a mi természetesen nem sikerült.

1652-ben azután Doédin olyasvalamivel lépett fel, mely a földi halhatatlanságokhoz füzött minden reményt rombadöntötte. Cordin azt erősitette, hogy a halhatatlanságra vágynak minden mozgástól tartózkodni kell, mert a mozgás meleget fejleszt a testben. A meleg pedig az életerőt felemészti. Csodálatosképpen azonban Cordin is meghalt, valószinüleg azért, mert fiatalabb korában, a mikor még erről a dologról maga sem tudott, nagyon sokat mozgott.

Cordin után száz esztendővel egy érdemes orvos Boerhave a mellett erősködött hogy ha valaki fiatal, egészséges testü emberekkel veszi magát körül; ez megbosszabbithatja az életet.

Ez a kura a 18-ik században tényleg nagy kedveltségnek örvendett is.

Ebben a században végül főképp arra törekedtek, hogy a száz éves kort elért embereket vizsgálat alá vegyék.

Erre törekedett Javali professzor is.

Azt találta, hogy az ember külső alkotása csak nagyon kevés befolyással van életére. Az, hogy valaki kövér, vagy sovány, egyenes, vagy hajlott, erős vagy gyenge, épfogu, vagy fogfájós, dohányzik, vagy nem, sokat eszik, vagy keveset, teljesen mindegy az életkor hosszuságára.

Az egyik mellett éppen ugy, mint a másik mellett elérheti az ember a száz esztendőt.

Ennek ellenében azonban befolyással van a magas korra a táplálás módja.

A százévesek nagyobb része kizárólag füfélét eszik, hust sohasem, vagy csak nagyon ritkan. Szeszes italoktól, kivéve a bort, teljesen tartózkodnak.

A ruházatokra már nem lehet biztos szabályt felállitani. A legnagyobb részük oda nyilatkozott, hogy melegen öltözködik. Abban végül mindegyikük megegyezett, hogy a lelkirázkódtatások, bánat és szomoruság csak ritka esetben érte őket.

* **Időjárás**. A légnyomás maximuma északnyugatról déli irányban terjeszkedik, mig Európa középső és keleti részét egyenlően elosztott alacsony nyomás boritja.

Az időjárás európaszerte többnyire felhős és északon hüvös, délen meleg. Eső volt Ausztriában, Német-, Franczia és Angolországban. A hőmérséklet északnyugatról süllyedt.

Hazánkban szórványosan voltak esők, főleg az ország nyugoti részén. Zivatar volt M.-Óvárott, Ó.-Gyalán. Tegnap este Debreczenben is volt vihar, mely lehütötte a levegőt.

Nyugot-északnyugoti szelekkel, hüvösebb és helyenkint esős idő várható.

Irodalom és müvészet.

»**A Vasárnapi Ujság**« szeptember 2-iki száma a fővárosban ülésező VIII. nemzetközi közegészségügyi és demografiai kongresszus alkalmából egésszen e kongresszussal foglalkozik s közli a kongresszus szervező és végrehajtó bizottságai s egyes szakosztályai elnökeinek arczképeit, életrajzi adatok kiséretében. Egyik czikke a »Magyar közegészségügy multjából« mond el érdekes adatokat a kongresszus alkalmából. — »Az ország fővárosa« czimü közleménye (rajzokkal s két nagy városi látképpel) Budapest emelkedéséről nyuj képet. — »Semelweisz Fülöp emlékezete« czimü czikke kapcsán közli a világhirü magyar orvos öregkori és ifjukori arczképeit és siremlékének rajzát, melyet a kerepesi-uti temetőben a kongresszus alkalmával lepleztek le; további közleményei »A kongresszus otthona«-ról, és a »Kongresszus«-ról szólnak, s aztán a rendes rovatok és sakkjáték, képtalány, stb. egészitik ki e szám tartalmát, mely 45 képpel jelent meg.

TÖRVÉNYSZÉK.

A mártirok szaporodása. A váczi mártirok száma a napokban megszaporodott. Mihályi Tivadar deési ügyvédet a memorandum-pör alkalmából szintén elitéltek, de családi ügyek rendezésére haladékot adtak neki. Ez a mártir most szintén jelentkezett Kolozsvárott, a honnan egy fogházőr Váczra kisérte.

Különfélék.

Csongrád vármegye főispánja. A hivatalos lap közli a király kéziratát, amelylyel Tallián Béla, Békésmegye főispánját csongrádmegyei főispáni állásától fölmenti, és erre az állásra Vadnay Andort nevezi ki.

Érdekes utazó. Prága mellett van egy nagy gyár, melyben cognacot, likőröket stb. gyártanak. Ennek egyik utazója minden évben 10 hónapon át Boszniát és Magyarországot szokta beutazni saját fogatával. Január 20-dikán indult el hazulról és Zilahra aug hó 25-dikén érkezett. Térkép után utazik mindenütt. Ha lova megromlik, vagy kidől, mást vesz helyette s tovább megy. Van módja is hozzá, mert a gyártulajdonostól nagyon szép fizetést és napidijat kap, azon felül a fogattal járó minden költséget is a gyártulajdonos fizeti.

Anarchista milliomos báró. Róma, szeptember 4. Fortiban letartóztatták báró Frankolinit, aki anarchista hirében áll. Az elfogott bárót, a ki tizszeres milliomos, Szardinia szigetére fogják szállitani. (Szinte hihetetlen, hogy olyan ember, a kinek tiz milliója van, anarchista lenne. Mi még eddig nem láttunk gazdag anarchistát és szoczialistát! Szerk.)

Mozognak az oláhok. Lukácsiu László fiának, Lukácsiu Espaminondas római papnövendéknek kezdeményezésére az olasz egyetemi hallgatók kongresszust fognak egybehivni. A kongresszus czélja, hogy az erdélyi román kérdést ismertesse és tárgyalja.

Nihilista katonatisztek. Az orosz tisztek közt egyre jobban hóditanak a nihilizmus eszméi és ujabb időben ismét sok katona került börtönbe összeesküvés miatt. Legujabban — mint Pétervárról jelentik, elfogták Szajzev törzskari kapitányt, a ki a 92. gyalogezredben szolgált. A kapitány a bjelozerszki hadi törvényszék elébe került, mely őt rangjának elvesztésére és tizenöt esztendei kényszermunkára itélte.

Sajátságos koreai szokások. Koreában nem a szobában álló kályhákkal, hanem a pinczékből fütik a lakásokat. Ha hideg van, tele hányjak a pinczét galyakkal, tüzet gyujtanak alá s rövid idő alatt egyenletesen át vannak melegedve a rendesen földszintes házak összes szobai. Ha a fa elégett, bezárják a pinczét s igy a meleg hosszabb időn át tart. Az eszkimók után legfalánkabbak a koreaiak a föld kerekségén. Ezért nagyon sokat is alszanak. Tulajdonképen mindig esznek. Kedvencz eledelük a fiatal kutyahus és kedvencz italuk a japáni sör. A tokiói császári serfőzdénél München sem szolgáltat jobb sört. A koreaiak roppant sok halat fogyasztanak: a heringet a legjobban szeretik; ezeket deczemberben fogják és márcziusban eszik. Gyümölcsből legtöbb görög dinnye fogy el; a burgonya törvényesen ki van tiltva az országból.

Szibériai menekült Sárosmegyében. A sárosmegyei Alsókomárnikon a csendőrök egy igen megvedlett, fáradt embert tartóztattak le. A fáradt embernél nem volt semmi igazolvány és szó nélkül, csöndesen ballagott a csendőrök előtt. Hanem a mikor megtudta, hogy magyar földön van, szabadabban kezdett lélekzeni és hangosan elbeszélte azt a nyomoruságot, a tenger sok szenvedést, a melyben bőven része volt fönn, a jeges hazában, az ólombányák vak üregeiben, Szibériában — Mert onnan jön — ugy mondta — egyenesen gyalog, járatlan utakon, erdők bokrai közt megbujva, sziklaormokon csuszva fázva, éhezve, agyongyötörve. Régen hurczolták az ólombányákba. Már idejét sem tudja mikor. Csak annyit tud, hogy az utolsó lengyel fölkelés idején ott harczolt karddal kezében a fehér sas zászlaja alatt, egy csatározásnál elfogták, megláncolták és kancsuka csapások alatt vérezve menesztették Szibériába. Van vagy két esztendeje, hogy sikerült megszöknie s azóta mindig jön, mindig gyalogol járatlan utakon, titkos ösvényeken, rettegve és mondhatatlan szenvedések közt. A neve Lipinszky Adrás — A Sárosmegyei Közlöny, a mely hirt ad az esetről, azt irja Lipinszkyről, hogy a hatóság mint csavargót letartóztatta ugyan, de azért Szibériába többé nem kerül vissza.

A Margitsziget eladása. A Margit sziget eladásának ügye már befejezett dolog. József főherczeg aláirta azt az ajánlatot, amelyet ebben az ügyben a főváros közönségéhez intézni fog. Három és fél millió forint az az ár, amelyért a főherczeg a szigetet a székes-fővárosnak tulajdonjogilag átengedni hajlandó volna. József főherczeg ugyan már eddig is kapott külföldről két ajánlatot, amely sokkal előnyösebb föltételekkel kinalta meg, de Budapest iránt való ragaszkodása és jóindulata következtében ezeket az ajánlatokat nem vette figyelembe, hanem tekintettel arra, hogy a főváros közönsége érzékeny veszteséget szenvedne, ha a sziget idegen kezekre kerülne, arra az elhatározásra jutott, hogy a Margitsziget tulajdon ogának megszerzésével a fővárost kinálja meg. A megajánlott ár igen méltányos, mert hiszen a főherczegnek beruházásai a Margitszigeten egymagukban is jóval felülmulják a három és fél millió forint vételárt.

Közgazdaság.

Szőlők állása külföldön. Olaszországi jelentések szerint a szőlők a livornói kerületben jó minőségü bort állitanak kilátásba mennyiségileg azonban sokkal kevesebbet, mint tavaly. A borkivitel hanyatlik. A jobb bor ára most 10—27 lira hektoliterenként. A római kerületben a szőlők rosszul állanak. Peronospóra szálta meg a szőlőket. Szerbiából jelentik, hogy a peronospora majdnem az egész szőlőket tönkretette. Bor nem lesz sehol, a gazdák el vannak keseredve. Német országból jelentik, hogy a borterm. vidékeken a kedvező időjárás nagyott lendített a szőllők fejlődésén csakhogy mennyiség nem igen igérkezik, a minőség pedig nem fogja a mennyiségileg beálló hiányt kiegyenliteni. Franczia ország déli borterm. az idén kitünőnek igérkezik. A borkereskedés terén napról-napra nagyobb lendület észlelhető szilárd árak mellett, különösen sok bor megrendelés van Spanyolországba, melynek az idén alig lesz bortermése. Ott sem a gazdák, sem a kormány nem tesz semmit, hogy a szőllők rekonstruálása előre haladjon.

Érdekes közgyülés. E napokban tartatott meg a gróf Eszterházy Géza-féle cognac-gyár részvénytársaság évi közgyülése. Minekor a közgyülés véget ért, az igazgatóság meghivta a részvényeseket a gyár és pinczehelyiségek megtekintésére. Kiváncsi érdeklődéssel hallgatta a csupa előkelő kereskedőkből álló vendégcsoport a vezérigazgató magyarázatait: miként destillálódik meleg uton a jófajta bor cognaccá, mint erősbödik izben, aromában hovatovább való pihenése alatt stb. stb. Mikor aztán megláttak a részvényesek az óriási hordókkal telt pinczerakt rakat, a hol érték szerint külön-külön fekszenek az egy és többcsillagos cognacok, mikor megkóstolgatták a hordók illatos, zamatos tartalmát, tisztelettel tekintettek a drága tartalmat rejtő hordóriásokon végig (nemelyik 8.000 és 9,000 liter tartalmu) és mintegy vezényszóra, hangzott föl az éljen, melyet visszhangoztatott a részvényeseknek a borpinczékben kostolgató csoportja. Késő délután volt már, mikor a részvényesek bizalomteljes lelkes hangulatban a gyárból távoztak.

Uj szőllőbetegség. Franczia ország szőlőtőkeit, — mint egy német szaklap irja, meg a filloxeránál is veszedelmesebb betegség fenyegeti. Az uj betegségnek a »gomose baczillaire« nevet adták és a veszedelmessége főleg abban nyilvánul, hogy az amerikai venyigeket

épen olyan kevéssé kiméli meg, mint a hazai tőkéket. — Ez a betegség Franciaországban rendkivüli mérvben terjed és eddigi jelentések szerint már nyolcz kerületben lépett fel. Mint a vizsgálat kideritette, a betegséget bakteriumok okozzák, melyek nem a tőkén, hanem a tőkében fészkelik be magukat. A kétségbeesés azért olyan nagy és azért oly jogosult, mert azt mindenki belátja, hogy a fa belsejében fészkelődő rovar ellen sokkal nehezebb, sőt némely esetben lehetetlenség küzdeni, mint az ellen, mely a gyökerek, vagy szárak szabad felületét lepi el. De ennek daczára nem lehet elzárkózni azon feltevés előtt, hogy ennek az orvosságát is meg fogják találni, csak késő ne legyen, mint volt az a filokszeránál. Nálunk tekintettel arra, hogy a rendkivül sok amerikai venyigét importálunk Franciaországból, a legsürgősebb és legerélyesebb preventiv intézkedésekre van szükség, hogy a baj behurczolását megakadályozzuk.

VASUTI MENETREND.

1894. május hó 1-től.

Debreczenből indul:

Budapest—Nagy-Várad felé	reggel	8 ó. 40 p.
» »	déli	12 ó. 36 p.
» »	este	10 ó. 31 p.
Csak Nagyvárad felé	délután	3 ó. 32 p.
Szatmár felé	délután	3 ó. 48 p.
» »	este	8 ó. — p.
» »	éjjel	3 ó. 05 p.
» »	délelőtt	8 ó. 25 p.
Miskolcz felé	délután	3 ó. 58 p.
» »	este	8 ó. 05 p.
» »	reggel	5 ó. 48 p.
B.-Szt.-Mihály felé máv-ról	»	6 ó. 04 p.
» » vásártérről	délután	3 ó. 37 p.
» » máv-ról	»	3 ó. 50 p.
» » vásártérről	reggel	5 ó. 00 p.
F.-Abony és Polgár felé máv-ról	»	5 ó. 13 p.
» » vásártérről	délután	4 ó. 10 p.
F.-Abony és Polgár felé máv-ról vásártérről	»	4 ó. 22 p.

Debreczenbe érkezik:

Debreczenbe N.-Várad-P.-Ladány felől	reggel	2 ó. 40 p.
» Budapest felől	délután	3 ó 28 p.
» » gyorsvonat	este	7 ó. 09 p.
Csak Nagy-várad felől	reggel	7 ó. 41 p.
Szatmár felől	reggel	7 ó. 55 p.
» »	délután	12 ó. 16 p.
» »	este	10 ó. 16 p.
Miskolcz felől	reggel	8 ó. 07 p.
» »	déli	12 ó. 06 p.
» »	este	7 ó. 45 p.
Bud-Szent-Mihály felől vásártérre	reggel	8 ó. 09 p.
» » máv-ra	»	8 ó. 17 p.
» » vásártérre	este	7 ó. 41 p.
» » máv-ra	este	7 ó. 50 p.
F.-Abony s Polgár felől vásártérre	délután	5 ó. 21 p.
» » máv-ra	»	5 ó. 60 p.
F.- Abony és Polgár felől vásártérre	reggel	7 ó. 44 p.
» » máv-ra	»	8 ó. — p.

Budapestről—Debreczenbe indul:

Személy-vonat reggel	8 óra 25 pkor.
Gyors-vonat délután	2 óra 10 pkor.
Személy-vonat este	7 órakor.

Gyorsvonat este 9 óra 15 perczkor, mely Püspökladányban utóléri a Budapestről este 7 órakor nduló személyvonatot.

(Egységes vasuti zóna-idő szerint.)

Budapesti gabonatőzsde. Hivatalos jegyzések szeptember 4. — Buza őszre 6.34 pénz, 6.35 áru. tavaszra 6.83 pénz, 6.85 áru tengeri 1894.máj.—jun.-ra 5.85 pénz, 5.86 áru. Zab tavaszra 6.13 pénz, 6.14 áru. kaposztarepcze aug.—szept. 9,80—9.90 áru.

A sertéskereskedelmi csarnok jelentése.

szeptember 3.

a) Hizott sertés árak: I. Magyar első rendü: 1 Öreg nehéz (páronkint —400 klgron felüli sulyban) 42.—42½— 2. Öreg közép (páronként 300—400 klg. sulyban) 42.—42½.— 3. Fiatal nehéz (páronkint 326 klgron felüli sulyban) 43.—43.½— 4. Fiatal közép (páronkint 251—320 klgr, sulyban 43.½—44.— 5. Fiatal könnyü (páronkint 250 klgmig terjedő sulyban) 45.— 45.50 II. Magyar szedett: . Nehéz (páronkint 280 klgron felüli sulyban) 41. —42.½— 7. Közép (páronkint 220—280 kilgr, sulyban) 42.50—43.½ 8. Könnyü (páronként 280 klgrig terjedő sulyban) 44.— 45.— III. Szerbiai: 9. Nehéz (páronkint 260 klgron felüli sulyban) 43.—44 10. Közép (páronkint 250—320 klgr. sulyban) 43.—44.— 11. Könnyü (páronkint 220 klgmigterjedő sulyban) 43 — 44.—. Sertés létszám szept. 2-ik napján volt készlet 186,952 darab.

Főszerkesztő: **Szinay Gyula.**
Felelősszerkesztő és lapkiadó: **Kósa Barna**
Főmunkatárs: **Dr. Bakonyi Samu.**
(Szerkesztőség és kiadóhivatal főtér 1828.)

Nagyobb mennyiségü

tisztán kezelt jó minőségü

KERTI BOR

együttesen, vagy már 56 litert meghaladó kis hordókban, fogyasztási adó nélkül, mérsékelt árért kapható

Varga Lajos

kereskedőnél.

U. i. friss töltésü bikszádi viz ládánkint 5 frt.

1 láda üvegért visszafizetődik 2 frt 50 kr.

(264)

A csemege szőllőnek

kilóját a mai naptól kezdve

35

krra szállitottam le.

Tisztelettel

Leidenfrost Armin

kereskedő Debreczenben.

Elutazás miatt

egy igen elegans

háló és selyem plüche

garnitura

eladó. Czim: lapunk kiadó hivatalában.

Kiadó tanyaföld.

Az **ELEPEN,** a Kadarcs közelében, **három nyilas tanyaföld,** gazdasági épületekkel, Szent-Mihály naptól kezdve egy, vagy több évre kiadó.

Ertekezhetni a tulajdonossal, Kossuth-szél-utcza 2469. sz. a. (344)

Tölgyfaoszlopokat

6, 8, 3, és 4 méter hosszuságban, szépen faragva, megfelelő erős, szállit teljes waggon rakományban

Engel József

Budapest, Váczi-körut 33.

(365.)

Máriaczelli gyomorcseppek

kivalóan előnyös hatasu, felülmulhatatlan s általánosan ismert házi- és népszer a gyomor mindennemü betegségében.

A kolera veszély idejében minden ember legyen pontosan értesülve a koleráról, annak az elháritó eszközéről és a hozzá tartozó magyarázattal legyen ellátva; abból azt a megnyugvást meriti, **hogy van mód a kolera** ellen is és hogy egy bizonyos fokig mindenki egy észszerü használattal önmagát a megbetegedéstől megvédheti.

Vigyázni kell mindenekelőtt a hiányzó emésztési változásra, székrekedésre és nevezetesee a bélhurutra. Az egészséges emésztést, rendes életmód mellett, kerülendő a nehézzé emészthető és más az emésztésre káros hatásu életek elvezésétől óvakodni kell, továbbá a gyomor meghütéstől, ugymint mint mindenféle meghüléstől. Az egészséges emésztéshez az ösmert **E. Brády-féle Máriaczelli gyomorcseppek**, melyek bátoritó és erősitő hatást gyakorolnak a gyomorra, különösen elősegitik a Máriaczelli gyomor-cseppek étvágyváltozásnál és a gyomor bajoknál bevált És mint első segély hirtelen megbetegedéseknél elismert gyógyszer, minden családnál, mint házi szer, legjobbnak bizonyult. Kapható a gyógyszertárakban, üvegekben (Brády aláirással kell ellátva lenni) használati utasitással együtt **40** és **70 kros** üvegekben.

Debreczenben: Mihalovits István, Dr. Rotschnek Emil, Tamássy Béla, Tóth Béla és Balázs Ödön; **Ér-Mihályfalván:** Mátray István; **Diószegen:** Vaday Ignácz, **Hadházon:** Farkas Ödön, **Hosszu-Pályiban:** Sárossy Imre, — **Kabán:** Horváth Kálmán gyógyszerész uraknál.

8.

„DEBRECZEN" NYOMDÁJA

(FŐTÉR 1828. SZ. A. CSANAK-DRAGOTA-HÁZBAN. (A m. kir. főpostával szemben)

teljesen ujonan berendezett könyvnyomda.

Elvállal mindenféle nyomtatványokat:

takarékpénztári, kereskedelmi

ügyvédi és községi nyomtatványokat.

Vidéki megrendelések gyorsan és pontosan eszközöltetnek.

KÉSZIT:

Gyászjelentéseket, báli- és lakodalmi meghivókat.

ELJEGYZÉSI KÁRTYÁKAT,

TÁNCZRENDEKET és ÉTLAPOKAT.

Vidéki megrendelések gyorsan és pontosan eszközöltetnek.

Vidéki megrendelések ERDÉLYI ISTVÁN nyomdai művezető nevére czimzendők.

Izléses kiállitás! Jutányos árak

Nyomdánkat, hol északkeleti Magyarország legrégibb és legelterjedtebb politikai napilapja a

„DEBRECZEN",

és a szintén elterjedt **„DEBRECZENI HIRADÓ"** is nyomatik, ajánljuk a helybeli és vidéki közönség szives pártfogásába.

Izléses kiállitás! Jutányos árak!

Hirdetések a »DEBRECZEN« czimü lapban a legjutányosabb árak mellett eszközöltetnek.

SZÁMLÁKAT, ROVATOZOTT IVEKET, NÉVJEGYEKET,

bor- és rum-vignetteket, falragaszokat,

MINDENNEMÜ KÖRLEVELEKET és ÁRJEGYZÉKEKET.

Vidéki megrendelések gyorsan és pontosan eszközöltetnek.

FOLYÓIRATOKAT és a NYOMDAIPARHOZ tartozó nyomtatványokat izléses beosztással

jutányos árakon.

Birósági, végrehajtói nyomtatványok készletben tartatnak.

Vidéki megrendelések gyorsan és pontosan teljesittetnek.

Nyomatott a »DEBRECZEN« nyomdájában (Főtér, Csanak-ház) 1828

XXVI. évfolyam.

Előfizetési árak:

helyben, vagy postán küldve:

Egész évre	10 frt — kr.
Félévre	5 » — »
Negyedévre	2 » 50 »
Egy hóra	1 » — »

Egyes szám 4 kr.

A lap szellemi részet illető minden közlemény a szerkesztőségbe (Főtér 1828. sz.) bérmentve küldendő.

Előfizethetni helyben:

Telegdi K. Lajos könyvkereskedésében és a kiadóhivatalban. (Főtér 1828. sz. alatt.)

D

MEG

Tisza Kálmán hattyu-da

(E.) A mult vasárnapon nev esemény történt Nagy-Váradon.

E napon megjelent a választ rében Tisza Kálmán exminiszterel annak rendje szerint megtartotta moló beszédjét.

Nem is annyira beszámoló volt az, hanem — hattyu-dal.

Mint beszámoló beszéd egy nem tarthat igényt arra, hogy esemény számba vétessék, de m valamikor nagy szerepet játszot férfiunak hattyu-dala — már ink dekelheti a politikai közvélemén a sajtót is, mint amely épen a ménynek hivatott tolmácsa.

Ha elemezni akarnók a na beszámoló beszédet, hát arra se hatunk egyebet, mint azt, hogy széd is, mint Tisza Kálmánn politikai pályája, nélkülözi az get, a politikai bölcsességet, az fiui előrelátást s a helyes do retet és a tiszta judiziumot.

A nagyváradi beszéd egy szintelen, erős és semmit se frázisok tarka egyvelege, tele lekkel és téves következtetések

Hogy a beszédnek minő a választókra, az kitünik ama tudósításokból, melyek a nagy számolóval kapcsolatos ün szólanak.

Ugy látszik, magok a ugy itélik meg »nagynevü k dolgát, hogy az exgenerális eljátszotta már politikai kis mint amolyan lejárt nagyság talán nem imponál annyira, lasztó polgárok lelkesedése nagy fokban nyilatkozzék m

Hát bizony Nagyvárad volt, csak lelkesedés nem.

Amilyen volt a beszámo a polgárok magatartása is szintelen és lagymatag.

Tisza Kálmán arra k végén a választóit, engedje

A „DEBRECZEN" TA

Mikor én szinmüró aka

A darab gyalázatosan szinészeket lepisszegték, kifü gatták. A közönség annyira gyában, hogy kitapsolta a s dogtalan kitámolygott, mekk petése, midőn hagymazápor f ilyen botrányos bukás még Kátyufalván, pedig az ott n lat ternót vélt csinálni Ká gyakornok, helybeli szerző da helyett a skandallum akkora dőrség el akarta fogni a sze okoskodván, hogy ő az oka

Ez a szinházi est érlel elhatározássá abbeli, régi v is szindarabot fogok irni.

Én ugyanis éppen az e zeltem el. Ha az a közönsé ni, lelkesedésében az égig ha a szerzőt virágzáporral, fogadja, kifogja a kocsijab igaz, hogy nem volt kocsija haza, mily öröm, mily dics megérdemelt jutalma a m az a szerző én leszek.

Mióta az eszem tudo gondolattal foglalkoztam, h vet fogok irni. Könyvtáram képezték. Shakespearet daczára annak, hogy nem szen sokan, többek közt a a saját nyelvükön sem ér

Nem emlékszem, hog kivül val. hol, valaha kelle tem volna a garatra. Csak